

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 11.03.2026 nr 1.2-3/629-1

Meie 23.03.2026 nr 1.2-1/26/2101-2

Arvamus korraikaitseaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Terviseamet esitab käesolevaga arvamuse korraikaitseaduse muutmise seaduse eelnõu kohta.

Terviseameti hinnangul on termini „elupäästev abi“ kasutuselevõtmine korraikaitseaduses (KorS) põhjendamatu ja segadust tekitav. Plaanitav muudatus ei loo Terviseameti hinnangul politseiametnikule selget õiguslikku alust elupäästva abi osutamiseks, vaid tekitab pigem segadust. Samuti ei saa mitte kuidagi jaatada muudatuse eesmärki, mis seletuskirja kohaselt on toetada isiku põhiõigust elule ja tervise kaitsele olukordades, kus tervishoiuteenus ei ole veel kättesaadav ning abi edasilükkamine võib kaasa tuua pöördumatuid tagajärgi.

KorS § 77 sätestab, et kui vahetu sunni kohaldamisega tekitatakse isikule kehavigastus, on korraikaitseorgan kohustatud tagama isikule esimesel võimalusel esmaabi andmise ning vajaduse korral kiirabi kutsumise. Seega on KorS-is juba kasutusel termin „esmaabi“.

Eelnõust ega seletuskirjast ei leia vastust küsimusele, kuidas täpselt erineb politseiametniku antav „elupäästev abi“ „esmaabist“, mille peab korraikaitseorgan tagama. Seletuskirjas on võrreldud „elupäästvat abi“ tervishoiuteenuste korraldamise seaduses (TTKS) sätestatud „vältimatu abi“ mõistega - elupäästev abi on sisuliselt võrreldav TTKS-s sätestatud vältimatu abi mõistega (lk 6). Samas väidab seletuskiri, et elupäästev abi ei ole samastatav TTKS kasutatava vältimatu abi mõistega, kuna viimast saab osutada üksnes tervishoiutöötaja tervishoiuteenuse raames (lk 14). Seega on elupäästva abi näol tegemist täiesti eraldiseisva abi liigiga, mis ei ole ei esmaabi ega vältimatu abi. Elupäästva abi mõistet aga eelnõus piiritletud ei ole, vaid on leitud, et seaduse tasandil ei ole otstarbekaks sätestada elupäästva abi osutamisel lubatud meetmete ammendavat loetelu, kuna eluohhtlikud olukorrad on oma olemuselt ettearvamatud ning sekkumise vajadus ja ulatus sõltuvad nii konkreetse juhtumi asjaoludest kui ka politseiniku individuaalsest pädevusest. Konkreetsete oskuste ja protseduuride rakendamine plaanitakse reguleerida PPA sisemise korralduse, väljaõppe ja juhendmaterjalide kaudu.

Terviseameti hinnangul tuleks seaduse tasandil eelistada siiski lahendust, mille puhul on politseiametnikul eluohhtlikus olukorras õigus anda esmaabi, mitte luua politseiametnikule sisuliselt piiramatut meditsiinilist sekkumist volitust (politseiametnik ise hindab oma pädevuse piire). Kui tegemist on invasiivsete protseduuridega, siis võib nende ebapädev osutamine põhjustada isikule raskeid tervisekahjustusi või isegi surma.

Juhul, kui eraldi regulatsioon elupäästva abi osutamiseks on vajalik, tuleks mõiste „elupäästev abi“ seaduses täpsemalt piiritleda sh täpsustada nõudeid väljaõppele ja siduda need sekkumise ulatusega. Sõnastus „muu väljaõpe“ on liiga avar. Soovitame määrata vähemalt miinimumtasemed, milline väljaõpe annab õiguse konkreetseteks sekkumisteks. Lisaks juhime tähelepanu, et ühekordne koolituse läbimine ei ole kindlasti piisav, et ka aastate pärast abi anda. Eriti juhul, kui tegu ei ole igapäevase tööga. Seega tuleks lisada täiendkoolituse nõue 40 tunni ulatuses kalendriaastas.

Lisaks tuleks kehtestada ühtne dokumenteerimis- ja üleandmiskord, et tagada isiku õiguste kaitse ning sätestada politseiametniku ja kiirabi vastutuse piirid. Kui elupäästvat abi ei käsitata tervishoiuteenusena, tuleks seletuskirjas veelgi selgemalt välja tuua, missuguse standardi järgi hinnatakse politseiametniku tegevuse õiguspärasust, hoolsust ja võimalikku kahju tekitamist. Vastasel juhul jääb ebaselgeks, missugune on praktikas lubatud sekkumise piir ja kuidas lahendatakse hilisemad kahjunõuded sh juhud, kus elupäästvat abi osutati ebaõigesti või viisil, mis raskendas või takistas kiirabi või teiste tervishoiuteenuse osutajate tööd.

Eelnõu punktiga 2 täiendatakse KorS-i § 37 lõikega 4, millega täpsustatakse, et KorS-i §-des 39, 40 ja 41 nimetatud tervishoiutöötaja poolt joobeseisundi tuvastamise eesmärgil tehtavad tegevused ei ole tervishoiuteenused TTKS tähenduses. Terviseameti hinnangul on seletuskirjas õigesti välja toodud, et tervise seisundi kirjeldamine joobe tuvastamiseks ei ole käsitatav tervishoiuteenuse osutamisenä. Samas ei saa mitte kuidagi nõustuda väitega, et kõik joobeseisundi tuvastamise eesmärgil tehtavad tegevused sh näiteks veenivere võtmine ei ole käsitatavad tervishoiuteenuse osutamisenä.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Agne Ojassaar
õigusosakonna juhataja

Agne Ojassaar
6509852 Agne.Ojassaar@terviseamet.ee